

Stöd till anhöriga

Du kan få stöd från kommunen om du vårdar eller stödjer en närstående som är äldre eller långvarigt sjuk eller som har funktionshinder.

Stöd till anhöriga

I juli 2009 infördes en ny bestämmelse i Socialtjänstlagen.

Den innebär att:

Kommunen ska erbjuda stöd för att underlätta för dig som vårdar eller stödjer en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder.

Vem berörs av lagen?

Bestämmelsen berör dig som vårdar eller stödjer en närstående.

Kommunens skyldighet att erbjuda stöd är inte kopplat till att man vårdar eller stödjer en närstående med en viss sjukdom eller diagnos, viss ålder eller typ av funktionsnedsättning. Det kan alltså handla om anhöriga till personer med missbruks- och beroendeproblem, till personer som har fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar eller vuxna barn till äldre som behöver hjälp. Du avgör själv om du anser att lagen gäller dig och din situation.

Att ge eller få vård eller omsorg kan ske mellan föräldrar och barn, och mellan vuxna barn och föräldrar. Det kan också handla om hjälp mellan makar, eller mellan syskon, grannar och goda vänner. Du kan söka stöd även om den du vårdar eller stödjer redan har hjälp från t.ex. kommunen, landstinget, skolan eller Försäkringskassan.

Vad för slags stöd kan jag få?

Vilket stöd som kan bli aktuellt för dig beror på dina behov och den livssituation du befinner dig i. Många kommuner har en omfattande serviceverksamhet som riktar sig till anhöriga och är tillgänglig för alla. En vanlig insats är samtalskontakt, enskilt eller i grupp tillsammans med andra anhöriga. Frivillig-, anhörig- och patientföreningar erbjuder ofta olika utbildningar som kan ge värdefulla kunskaper om t.ex. den sjukdom som personen du vårdar har. Det är också en möjlighet att träffa och dela erfarenheter med andra anhöriga.

Insatser som riktar sig till din närstående kan också fungera som ett stöd. Exempel på sådant stöd är avlösning i olika former som ger dig som vårdar en tids ledighet från ditt åtagande. Då måste din närstående själv ansöka om insatsen hos en handläggare som utreder behovet och fattar beslut. Om han eller hon av någon anledning inte har möjlighet att själv ansöka kan du göra det om din närstående ger dig en fullmakt. Ett annat alternativ är att överförmyndarnämnden tillsätter en god man.

Du kan också ansöka om insatser som är individuellt anpassade till dina egna behov som anhörig. Kommunen är då skyldig att utreda behoven av stöd och fatta beslut. I samtal med handläggare får du möjlighet att berätta om din situation. Det finns inga begränsningar avseende den typ av stöd som du kan ansöka om men det är handläggaren som i sin utredning bedömer vilken insats som bäst tillgodoser behoven.

Om den som handlägger din ansökan kommer fram till att du inte har något behov av stöd och du får avslag, kan du överklaga till domstol.

Hur mycket kostar det?

Det finns regler för vilka avgifter kommunen får ta ut för de insatser som kommunen tillhandahåller. Vissa insatser kostar vanligtvis inget. Det gäller t.ex. besök på anhörigcentrum eller att delta i en anhörigrupp. En majoritet av landets kommuner erbjuder också t.ex. avlösning i hemmet kostnadsfritt upp till ett visst antal timmar per månad.

Vart vänder jag mig?

Vänd dig till kommunen och berätta om din situation. De flesta kommuner informerar om sitt anhörigstöd via sina hemsidor. Där ska finnas uppgifter om hur man går till tillväga för att få kontakt med dem som kan ge vidare information. Information om kommunens erbjudande om stöd till anhöriga finns också i tidningar, telefonkatalogen eller i informationsblad.

Stöd till anhöriga (artikelnr 2012-3-7)
kan beställas från
Socialstyrelsens beställningsservice,
120 88 Stockholm
www.socialstyrelsen.se/publikationer
E-post: socialstyrelsen@strd.se
Fax: 08-779 96 67

Foldern kan också laddas ner på
www.socialstyrelsen.se